

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. + 370 5 219 1225, el. p. smmin@smsm.lt, <https://smsm.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.

Atsisk. sąsk. LT43 4040 0636 1000 2196, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, finansų įstaigos kodas 40400

Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo
komitetui

2026- Nr. SR-
Į 2026-05-21 Nr. S-2026-2193

DĖL KOMITETO PROTOKOLINIO SPRENDIMO

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija), atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komiteto 2026 m. gegužės 21 d. raštą Nr. S-2026-2193 „Dėl komiteto protokolinio sprendimo“, susipažino su Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komiteto 2026 m. gegužės 21 d. posėdžio protokolo išrašu ir teikia informaciją pagal jame pateiktus klausimus:

1. Lėšų naudojimo kontrolė ir skaidrumas

1.1. Papildomų lėšų (5,5 %) patikra: kokių konkrečių priemonių ministerija planuoja imtis, kad įvertintų, ar visos savivaldybės tikslingai panaudoja skirtus papildomus 5,5 proc. mokytojų koeficientų didinimui už veiklos sudėtingumą?

Partijų susitarime dėl Lietuvos švietimo politikos ir Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje buvo užsibrėžta pasiekti, kad 2024 m. pabaigoje mokytojų vidutinis darbo užmokestis (toliau – VDU) sudarytų 130 proc. šalies VDU. Siekiant šio tikslo, patvirtintame 2024 m. valstybės biudžete buvo numatyta lėšų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui didinti: nuo 2024 m. sausio 1 d. – 10 proc., nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. – 10 proc. Taip pat buvo numatyta galimybė prireikus 2024 m. pasiskolinti valstybės vardu, jei šalies VDU augtų sparčiau, nei buvo prognozuota tvirtinat 2024 m. valstybės biudžetą. 2024 m. birželio 20 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijai atnaujinus šalies VDU prognozes, paaiškėjo, kad, norint pasiekti 130 proc. mokytojų VDU ir šalies VDU santykį, mokytojų darbo užmokestį nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. reikia didinti ne 10 proc., bet 15,5 proc.

Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. pedagogų darbo užmokestis padidintas iš viso 15,5 proc., iš jų 10 proc. padidinti pareiginės algos koeficientai (jie dar 2023 m. pabaigoje buvo įtvirtinti Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme), o 5,5 proc. skirta iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų apmokėjimui, dėl kurio sprendžiama įstaigos lygmenyje, vadovaujantis kiekvienos įstaigos darbo apmokėjimo sistema: apmokėti už veiklos sudėtingumą, priemokoms arba skatinamosioms išmokoms.

Pažymėtina, kad dalis darbo užmokesčio didinimo lėšų šiam tikslui būdavo skiriama ir anksčiau, nes įstaigose būtina užtikrinti ne tik pareiginių algų mokėjimą pagal įstatyme nustatytus pareiginės algos koeficientus, bet turėti lėšų ir nuostatoms dėl veiklos sudėtingumo, priemokų ir kitų išmokų įgyvendinti. Pastaraisiais metais tam buvo skirta papildomų lėšų: nuo 2022 m. sausio 1 d. – 2,49 procento (iš bendro 12,49 procento darbo užmokesčio fondo didinimo), nuo 2023 m. sausio 1 d. – 1 proc. (iš bendro 13 procentų darbo užmokesčio fondo didinimo), nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. – 5,5 procento (iš bendro 15,5 procento darbo užmokesčio fondo didinimo).

Papildomi 5,5 proc. paskirstyti, pakeitus Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, t. y. atitinkamai padidinus vidutinį sąlyginį mokytojų pareiginės algos koeficientą R.

Konsultuojantis su socialiniais partneriais ir atsižvelgiant į tai, kad 2022–2023 mokslo metais ir 2023–2024 mokslo metais buvo pradėtos įgyvendinti atnaujinto turinio pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos, buvo nustatyta, kad nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. visiems mokytojams, dirbantiems pagal šias programas, 20 proc. ilginamas pasirengimas pamokoms arba taikomas atitinkamo dydžio pareiginės algos koeficiento padidinimas dėl veiklos sudėtingumo – jis sudaro 4,7–8 proc. nuo bendro etato valandų skaičiaus. Bendrojo ugdymo mokytojams pareiginės algos didinimo formulė nustatyta Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. V-186 „Dėl Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Ministerija, siekdama, kad skirtos papildomos lėšos būtų tikslingai naudojamos ne tik bendrojo ugdymo mokytojų, bet ir kitų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui didinti ir būtų išmokamos tolygiai kiekvieną mėnesį, o ne metų pabaigoje, kreipėsi į savivaldybes (iš viso raštu kreiptasi tris kartus), rekomenduodama peržiūrėti įstaigų darbo apmokėjimo sistemas ir prireikus numatyti papildomus veiklos sudėtingumo kriterijus: priešmokyklinio ugdymo mokytojams – atsižvelgiant į tai, kad atnaujintos priešmokyklinio ugdymo programos, kurios pradėtos įgyvendinti 2022–2023 mokslo metais; ikimokyklinio ugdymo mokytojams – atsižvelgiant į tai, kad nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. ikimokyklinio ugdymo programos turi būti įgyvendinamos pagal naujas Ikimokyklinio ugdymo programos gaires; pagalbos mokiniui specialistams – atsižvelgiant į tai, kad nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nuostatos, įtvirtinančios įtraukties švietime plėtrą.

Kaip minėta, 5,5 proc. lėšų darbo užmokesčiui gali būti naudojama ne tik apmokėti už veiklos sudėtingumą (pvz., už darbą su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais, migrantais, kt.), bet ir priemokoms (pvz., jei pavaduojamas kitas darbuotojas ar atliekami papildomi darbai), taip pat skatinamosioms išmokoms. Išvardytų darbo užmokesčio dalių mokėjimas yra apibrėžiamas mokyklos lygmenyje – įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje, kuri nustatoma kolektyvinėje sutartyje, o jeigu nėra tai nustatančios kolektyvinės sutarties, darbo apmokėjimo sistemą nustato biudžetinės įstaigos vadovas.

Skiriant apmokėjimą už veiklos sudėtingumą, priemokas, skatinamąsias išmokas, turi būti vertinamas individualaus darbuotojo veiklos sudėtingumas, darbų apimtis, kiti veiksniai. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiginės algos koeficientų didinimas už veiklos sudėtingumą darbuotojui taikomas tol, kol darbuotojo veikla atitinka veiklos sudėtingumo kriterijus, o ne išmokamas privalomai kiekvienam darbuotojui.

Atsižvelgiant į tai, kad darbo apmokėjimą reglamentuojantys teisės aktai nenumato vienodo privalomo 5,5 proc. darbo užmokesčio padidinimo kiekvienam darbuotojui, taip pat į tai, kad valstybės biudžeto lėšos, skirtos šiam tikslui, gali būti naudojamos ne tik apmokėti už veiklos sudėtingumą, bet ir kitoms darbo užmokesčio sudėtinėms dalims pagal kiekvienos įstaigos darbo apmokėjimo sistemą, Ministerijai reikalauti iš savivaldybių, kad kiekvienam mokytojui ar kitam pedagoginiam darbuotojui būtų užtikrintas 5,5 proc. pareiginės algos koeficiento padidinimas už veiklos sudėtingumą, būtų nepagrįsta. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas numato teisę ir pareigą įstaigoms nustatyti savo darbo apmokėjimo sistemas, todėl Ministerija gali teikti tik rekomendacijas, bet ne privalomus nurodymus dėl 5,5 proc. lėšų darbo užmokesčiui naudojimo.

Ministerija kontroliuoja savivaldybėms skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą Specialių tikslinių dotacijų pervedimo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šių lėšų panaudojimą

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. V-55 „Dėl Specialių tikslinių dotacijų pervedimo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šių lėšų panaudojimą Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Yra stebimas ir analizuojamas valstybės biudžeto lėšų panaudojimas pagal tikslinę paskirtį savivaldybių lygmenyje. Individualaus darbuotojo darbo užmokesčio sandaros nustatymas priklauso įstaigos diskrecijai, todėl detali informacija apie darbuotojų darbo užmokesčio sudedamąsias dalis nėra renkama.

Savivaldybių pateikti mokymo lėšų panaudojimo ataskaitų duomenys rodo, kad, palyginti su apskaičiuotomis ir skirtomis lėšos, panaudotos lėšos ugdymo planui įgyvendinti (mokytojų darbo užmokesčiui) 2024 metais sudarė 100,3 proc., 2025 metais – 99,7 proc., o panaudotos lėšos prevencinėms programoms įgyvendinti ir psichologinei, specialiajai pedagoginei, specialiajai, socialinei pedagoginei švietimo pagalbai (švietimo pagalbos pedagogų darbo užmokesčiui ir paslaugoms) 2024 metais sudarė 105,3 proc., 2025 metais – 108,6 proc. (didesnis nei 100 proc. panaudojimo procentas galimas, kai nurodytoms ugdymo reikmėms skiriama papildomų lėšų iš kitoms ugdymo reikmėms sutaupytų lėšų).

Atskirais švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymais skirtos valstybės biudžeto lėšos pedagoginių darbuotojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir neformaliojo vaikų švietimo programas savivaldybių mokyklose (t. y. tiems pedagogams, kurių darbo užmokestis mokamas iš savarankiškų savivaldybių biudžetų), padidintam darbo užmokesčiui mokėti panaudotos taip: 2024 metais – 99,9 proc., 2025 metais – 99,3 proc.

Savivaldybių pateiktų ataskaitų duomenys rodo, kad pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti skirtos valstybės biudžeto lėšos iš esmės naudojamos pagal tikslinę paskirtį.

Atkreiptinas dėmesys, kad, vykdant savivaldybių savarankiškas funkcijas, darbo užmokestis pedagoginiams darbuotojams mokamas ne vien iš valstybės biudžeto lėšų. Ikimokyklinis ugdymas ir švietimo pagalba yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos, kurias valstybė finansuoja tik iš dalies. Kitą dalį lėšų skiria savivaldybės, kurios pačios sprendžia dėl finansavimo apimties, todėl gali susidaryti situacija, kad, didinant finansavimą iš valstybės biudžeto, savivaldybių finansavimo apimtis mažėja.

1.2. Kontrolės mechanizmai: ar planuojama nustatyti papildomus lėšų ugdymui panaudojimo vertinimo kriterijus ir saugiklius, kurie užtikrintų, kad savivaldybės, gavusios valstybės dotacijas, nemažintų savo skiriamos dalies švietimo pagalbai?

Didėjančios valstybės investicijos į švietimo pagalbą ne visuomet reiškia, kad atitinkamai padidės bendra švietimo pagalbos finansavimo apimtis, nes švietimo pagalba finansuojama iš dviejų šaltinių: valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų.

Švietimo pagalba yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Nors savivaldybės, įgyvendindamos savarankiškas funkcijas, turi Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą, susiklostė situacija, kad valstybės parama šiai funkcijai gerokai viršija pačių savivaldybių skiriamas lėšas (finansavimas, skiriamas iš valstybės biudžeto, sudaro virš 70 procentų šiai funkcijai skiriamų lėšų).

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 127 straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos biudžetinė sistema sudaro savarankiškas Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, taip pat savarankiški vietos savivaldybių biudžetai. Kadangi įstatymuose nėra nustatyta savivaldybių pareiga skirti konkrečią savo biudžetų dalį švietimo pagalbai, savivaldybių indėlio dydis priklauso nuo pačių savivaldybių sprendimų.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašas aiškiai ir nedviprasmiškai apibrėžia valstybės biudžeto lėšų apskaičiavimą, skyrimą ir panaudojimą švietimo pagalbai: psichologinei, specialiajai pedagoginei, specialiajai, socialinei pedagoginei švietimo pagalbai pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose (asmenų, teikiančių šią pagalbą, darbo užmokesčiui mokėti, apmokėti už šios pagalbos teikimo paslaugas) bei prevencinėms programoms įgyvendinti ir psichologinei, specialiajai

pedagoginei, specialiajai, socialinei pedagoginei švietimo pagalbai mokyklose (asmenų, teikiančių šią pagalbą, darbo užmokesčiui mokėti, apmokėti už šios pagalbos teikimo paslaugas).

Ministerijos vertinimu, Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše imperatyvių nuostatų dėl privalomos švietimo pagalbos finansavimo dalies iš savivaldybių biudžetų nustatymas nebūtų pagrįstas, nes Vyriausybė šiame apraše negali sukurti naujos pareigos savivaldybėms skirti švietimo pagalbai tam tikrą savo biudžeto dalį.

Siekiant iš esmės spręsti švietimo pagalbos finansavimo klausimus, buvo siūloma aiškiai atskirti ir apibrėžti valstybės ir savivaldybių funkcijas bei finansinius įsipareigojimus švietimo pagalbos srityje. Ministerija 2024 m. birželio 12 d. raštu NR. SR-2150 „Dėl švietimo pagalbos finansavimo tobulinimo“ Lietuvos savivaldybių asociacijai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms teikė derinti Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo projektą, pagal kurį buvo siūloma socialinę pedagoginę, psichologinę ir specialiąją pedagoginę švietimo pagalbą mokyklose ir pedagoginėse psichologinėse tarnybose priskirti valstybinėms (valstybės deleguotosioms) funkcijoms ir finansuoti iš valstybės biudžeto pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus pareigybių normatyvus bei Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše nustatytus ugdymo reikmių finansavimo rodiklius, o specialiąją švietimo pagalbą priskirti savivaldybių savarankiškosioms funkcijoms ir finansuoti iš savivaldybių biudžetų lėšų (paminėtina, kad šią pagalbą teikiantiems mokinio padėjėjams, gestų kalbos vertėjams švietimo, mokslo ir sporto ministras pareigybių normatyvų nenustato). Dauguma savivaldybių nepritarė šiems švietimo pagalbos finansavimo pakeitimams (nes savivaldybių indėlis į švietimo pagalbos finansavimą yra netolygus ir kai kuriais atvejais pasiūlymui įgyvendinti būtų prirėkę papildomų savivaldybių biudžetų lėšų), todėl jų buvo atsisakyta.

Siekiant užtikrinti pakankamą ir tolygų švietimo pagalbos finansavimą, bus tęsiamos diskusijos su savivaldybėmis ir socialiniais partneriais dėl finansavimo tobulinimo.

1.3. Finansavimo modelio kaita: ar ministerija svarsto galimybę keisti lėšų srautus taip, kad darbo užmokesčio fondas švietimo įstaigas pasiektų tiesiogiai, nedalyvaujant savivaldybių biudžetams?

Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo nuostatos jau dabar užtikrina tiesioginį valstybės biudžeto lėšų, skirtų mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų darbo užmokesčiui, paskirstymą mokykloms.

Lėšos ugdymo planui įgyvendinti (mokytojų darbo užmokesčiui) yra apskaičiuojamos ir skiriamos mokykloms. Savivaldybės negali jų perskirstyti tarp švietimo įstaigų savo nustatyta tvarka.

Nuo 2025 m. sausio 1 d. Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše taip pat įteisinta nuostata, kad mokymo lėšos švietimo pagalbai mokyklose skiriamos tiesiogiai mokykloms, atsisakant iki tol galiojusios nuostatos, kad savivaldybės šias lėšas perskirsto tarp mokyklų savo nustatyta tvarka. Įgyvendinus šį keitimą, buvo užtikrinta, kad apskaičiuotos švietimo pagalbos lėšos iš valstybės biudžeto būtų paskirstytos mokykloms, laikantis vienodų objektyvių kriterijų: atsižvelgiant į mokinių skaičių ir specialiųjų ugdymosi poreikių lygį.

Savivaldybės savo nustatyta tvarka turi teisę paskirstyti tik mokymo lėšų dalį, skirtą ugdymo finansavimo poreikių skurtumams tarp mokyklų sumažinti. Ši dalis apskaičiuojama atskirai nuo kitų ugdymo reikmių ir jos dydis sudaro 2,4 proc. ugdymo planui įgyvendinti skirtų lėšų.

Galiojantis teisinis reguliavimas užtikrina, kad lėšos mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų darbo užmokesčiui būtų skiriamos mokykloms, laikantis aiškių kriterijų, nustatytų Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše, todėl papildomų pakeitimų Ministerija šiuo metu neplanuoja.

2. Darbo apmokėjimo suvienodinimas

2.1. Specialieji ugdymo poreikiai: kaip planuojama suvienodinti apmokėjimo už darbą su specialiųjų poreikių vaikais tvarką, siekiant išvengti nepagrįstų atlygio skirtumų tarp skirtingų savivaldybių?

Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 2 priede yra nustatyti pedagoginių darbuotojų pareiginės algos koeficientų didinimo dėl veiklos sudėtingumo minimalūs ir maksimalūs procentiniai dydžiai. Atsižvelgiant į tai, kad mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, srautai savivaldybėse, mokyklose, klasėse pasiskirsto nevienodai ir šių mokinių specialieji poreikiai yra skirtingi, visais atvejais mokytojams nustatyti vienodus pareiginės algos koeficientų didinimo už veiklos sudėtingumą procentinius dydžius už darbą su šiais mokiniais būtų nepagrįsta.

Ministerijos nuomone, Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme nustatyti pareiginės algos koeficientų didinimo dėl veiklos sudėtingumo kriterijai, dirbant su mokiniais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių, turėtų būti detalizuojami įstaigų darbo apmokėjimo sistemose, derinant ją su darbuotojų atstovais ir atsižvelgiant į kiekvienos įstaigos individualią situaciją.

2.2. Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas: ar planuojama nustatyti aiškią tvarką ir kriterijus dėl 5,5 proc. priedų už veiklos sudėtingumą mokėjimo ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogams?

Kaip nurodyta atsakant į 1.1 klausimą, valstybės biudžeto lėšos, skirtos padidinti darbo užmokestį 5,5 procento, gali būti naudojamos ne tik apmokėti už veiklos sudėtingumą, bet ir priemonėms bei skatinamosioms išmokoms pagal kiekvienos įstaigos darbo apmokėjimo sistemą. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas numato pareigą įstaigoms detalizuoti minėtų išmokų mokėjimo tvarką savo darbo apmokėjimo sistemose, todėl nustatyti papildomą reglamentavimą neplanuojama.

2.3. Tikslinis finansavimas: ar svarstoma galimybė išskirti atskirą finansavimo eilutę ikimokyklinio ugdymo pedagogams, dirbantiems su specialiųjų poreikių vaikais, taip nuimant naštą ugdymo įstaigų vadovams skirstyti bendrą fondą?

Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme darbas su mokiniais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių, yra vienas iš veiklos sudėtingumo kriterijų, pagal kurį gali būti didinamas pareiginės algos koeficientas. Šis padidėjimas yra darbo užmokesčio dalis, kuri darbuotojui nustatoma individualiai, atsižvelgiant į įstatyme nustatytus veiklos sudėtingumo kriterijus ir konkretaus darbuotojo veiklos sudėtingumo mastą, todėl negali būti iš anksto planuojamas įstaigos ar savivaldybės lygiu, iš bendro darbo užmokesčio fondo išskiriant tik šiam tikslui skirtą lėšų dalį.

3. Strateginė analizė ir sistemos tobulinimas

3.1. Funkcijų perskirstymas: prašome atlikti analizę dėl galimybės ikimokyklinį ugdymą priskirti valstybės perduotoms savivaldybių funkcijoms, taip didinant valstybės atsakomybę už šios grandies finansavimą.

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 8 punktą, ikimokyklinio ugdymo organizavimas yra priskirtas savarankiškosioms savivaldybių funkcijoms. Ikimokyklinio ugdymo poreikis skirtingose savivaldybėse labai skiriasi (skiriasi vaikų skaičius, gyvenviečių struktūra, atstumai iki ugdymo įstaigų, įstaigų tinklas, tėvų poreikiai), todėl sprendimai dėl ikimokyklinio ugdymo įstaigų steigimo ir reorganizavimo, grupių skaičiaus ir jų darbo organizavimo, paslaugų prieinamumo, infrastruktūros plėtros, pavėžėjimo ir kitų organizacinių klausimų yra glaudžiai susiję su vietos sąlygomis ir efektyviausiai gali būti priimami savivaldos lygmeniu. Pagal subsidiarumo principą viešosios funkcijos turi būti vykdomos tame lygmenyje, kuris yra arčiausiai gyventojų ir gali jas įgyvendinti veiksmingiausiai, todėl, Ministerijos nuomone, ikimokyklinio ugdymo funkcijos priskyrimas savarankiškosioms savivaldybių funkcijoms yra pagrįstas.

Siekiant, kad visose savivaldybėse būtų užtikrintas bazinis ikimokyklinio ugdymo paslaugų prieinamumas, dalis finansavimo šiai funkcijai įgyvendinti skiriama iš valstybės biudžeto. Mokymo

lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše nustatyta, kad iš mokymo lėšų, skiriamų pagal šį aprašą, finansuojamas ne trumpesnis kaip 20 val. per savaitę mokinių ugdymas (4 val. per dieną). Praktikoje dauguma savivaldybių darželių dirba visą dieną, t. y. apie 50–55 valandas per savaitę (10–11 val. per dieną, 5 dienas per savaitę). Jeigu ikimokyklinis ugdymas mokykloje vyksta ilgiau nei 20 val. per savaitę ir valstybės skiriamas finansavimas nepadengia visų išlaidų, kitą ugdymo išlaidų dalį finansuoja savivaldybė.

Ikimokyklinį ugdymą priskyrus valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms, šiam tikslui savivaldybių biudžetuose numatomos lėšos turėtų būti perskirstytos per valstybės biudžetą. Tai sumažintų savivaldybių finansinį savarankiškumą. Be to, tokiam pokyčiui reikėtų papildomų valstybės biudžeto lėšų, nes savivaldybių skiriamo finansavimo apimtis šiuo metu skiriasi, o siekiant užtikrinti vienodus finansavimo standartus visose savivaldybėse, būtų reikalingos papildomos valstybės investicijos. Atsižvelgiant į esamą šalies geopolitinę situaciją ir su tuo susijusius viešųjų finansų prioritetus, tokie pokyčiai nebūtų suderinami su esamomis valstybės finansinėmis galimybėmis. Be to, ikimokyklinio ugdymo organizavimas savo pobūdžiu yra glaudžiai susijęs su vietos bendruomenės poreikiais, todėl manytina, kad jo priskyrimas savarankiškosioms savivaldybių funkcijoms labiau atitinka subsidiarumo principą.

3.2. Proporcingas paskirstymas: prašome įvertinti, ar šiuo metu taikomi kriterijai užtikrina teisingą ir proporcingą (pagal mokinių skaičių) lėšų ugdymui paskirstymą tarp skirtingų savivaldybių.

Ministerijos vertinimu, šiuo metu Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše įtvirtinti finansavimo kriterijai užtikrina vienodus ugdymo finansavimo standartus bei teisingą ir objektyviais kriterijais pagrįstą lėšų paskirstymą visų savivaldybių švietimo įstaigoms.

Pagal Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą, lėšų paskirstymas tarp savivaldybių pirmiausia grindžiamas mokinių skaičiumi, tačiau kartu atsižvelgiama ir į kitus veiksnius, turinčius įtakos ugdymo organizavimui, nes, be mokinių skaičiaus, vertinami mokinių srantai, sąlyginių klasių skaičius, ugdymo programa, pakopa, Bendruosiuose ugdymo planuose nustatytas ugdymo valandų skaičius, mažiausias ir didžiausias leistinas klasės dydis, specialieji ugdymosi poreikiai ir kiti veiksniai.

Pažymėtina, kad nuo 2018 metų lėšos ugdymo planui įgyvendinti yra skiriamos ne mokinio, bet klasės krepšelio principu, todėl vienam mokiniui vidutiniškai tenkanti ugdymo lėšų suma dėl skirtingo mokinių skaičiaus klasėse gali skirtis, tačiau analogiškų klasių finansavimas bus toks pats.

Akivaizdu, kad vienam mokiniui tenkančių ugdymo lėšų vidurkis atskirose savivaldybėse skiriasi, nes kiekviena savivaldybė turi skirtingą pirmiau minėtų rodiklių kompoziciją, tačiau visi šie skirtumai yra pagrįsti objektyviais kriterijais, kurie nustatyti ugdymo organizavimą ir finansavimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Esami kriterijai sudaro prielaidas paskirstyti lėšas ne tik proporcingai mokinių skaičiui, bet ir atsižvelgiant į objektyvius ugdymo organizavimo kaštų skirtumus, taip siekiant užtikrinti vienodas galimybes gauti kokybišką ugdymą nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos.

Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše nustatyti ugdymo reikmių finansavimo rodikliai yra nuolat analizuojami, peržiūrimi ir tikslinami. Tokia nuolatinė stebėseną ir analizę atliekama, siekiant užtikrinti šio aprašo nuostatų aktualumą, jų atitiktį besikeičiančiam teisiniam reguliavimui ir operatyviai reaguoti į švietimo sistemoje vykstančius pokyčius.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Raminta Popovienė

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius (2026-06-26 10:32:03)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Komiteto protokolinio sprendimo
Dokumento rūšys	RAŠTAS
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-06-23 Nr. SR-2140
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2026-06-23 Nr. G-2026-6129
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Raminta Popovienė, Švietimo, mokslo ir sporto ministrė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-06-23 08:29:18 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-06-23 08:29:42 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	MD CA,Migracijos departamentas prie LR VRM,2.5.4.97=#1309313838363130363636,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2026-03-31 08:29:29–2030-03-30 07:29:29
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	DBSIS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-06-23 08:32:48 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA-2,RCSC,VI Registru Centras - i.k. 124110246,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-05-16 11:31:08–2028-05-15 11:31:08
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Seimo kanceliarija, Dokumentų valdymo sistema
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-06-23 10:33:59 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA-2,RCSC,VI Registru Centras - i.k. 124110246,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-02-26 13:16:36–2028-02-26 13:16:36
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.5
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2026-06-26 10:32:03)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2026-06-26 10:32:03 atspausdino Matas Kazlauskas
Paieškos nuoroda	-

Papildomi metaduomenys	-
------------------------	---